

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/238/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614217459
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7614217459.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a sudcov JUDr. Ladislava Čakociho a JUDr. Adriany Murínovej v právnej veci žalobcu Quantum Credit, a.s., so sídlom v Bratislave, Tomášikova 23/C, zastúpeného advokátskou kanceláriou PERSPECTA Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Tomášikova 23/C, proti žalovanému X. Q., bytom v R. XXX/X, o zaplatenie 523,25 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 15.1.2015 č.k. 9C/306/2014-28 takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 140,35 eura s prísl. s tým, že istinu a úroky povolil mu splácať v mesačných splátkach po 10,00 eur pod následkami straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky. Návrh ohľadom sumy 418,90 eur s 9% úrokom z omeškania od 18.2.2012 do zaplatenia zamietol a vyslovil, že žalobcovi náhradu trov nepriznáva.

Týmto rozsudkom rozhodol súd prvého stupňa o peňažnom nároku žalobcu titulom poskytovania služieb na základe zmluvy o pripojení uzatvorenej právnym predchodcom.

Pri rozhodovaní vychádzal súd prvého stupňa zo zistenia, že právny predchodca žalobcu Slovak Telekom a.s. uzavrel so žalovaným dňa 19.9.2011 zmluvu o pripojení, predmetom ktorej bolo poskytnutie služieb káblovej alebo satelitnej televízie program Magio Sat v lehote viazanosti 24 mesiacov. Na základe uvedenej zmluvy právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému program služieb a žalovaný sa zaviazal uhrádzať cenu za zriadenie a poskytovanie služieb po dobu viazanosti 24 mesiacov. Právny predchodca predloženými faktúrami vyúčtoval žalovanému cenu za užívanie služieb a to v sume 104,35 eura. Okrem poplatkov za poskytnuté služby žalobca uplatnil nárok na zmluvnú pokutu v sume 418,90 eura.

Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní mal súd za preukázané, že žalovaný neuhrádzal riadne a včas služby poskytované právnym predchodcom žalobcu v celkovej výške 104,35 eura a z tohto dôvodu v tejto časti považoval návrh žalobcu za dôvodný a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 104,35 eur za poskytnuté služby.

Nárok na zmluvnú pokutu žalobca vyvodil zo zmluvy o poskytovaní služby, podľa ktorej ide o zmluvnú pokutu za nedodržanie doby viazanosti pri zániku zmluvy o pripojení z dôvodov na strane účastníka pred uplynutím 24 mesačnej doby viazanosti užívať službu Magio Sat. Podľa názoru žalobca v konaní však nepreukázal splnenie podmienky určenej v zmluve na vyúčtovanie uvedenej zmluvnej pokuty. Súd nemal v konaní preukázané vypovedanie zmluvy žalovanému, zmenu programu služby Magio Sat, neodstúpenie od zmluvy, ani zánik zmluvy o pripojení niektorým zo spôsobov predpokladaných v § 43 ods. 3 zákona č. 610/2003 Z.z. Súd bol toho názoru, že žalobca uplatnil nárok zo zmluvy, pričom ide o formulárovú zmluvu, do ktorých sa údaje len vpisovali a jej obsah žalovaný nemohol ovplyvniť. Mohol zmluvu iba ako celok odmietnuť alebo ju prijať a podrobiť sa tak aj dojednaniu o zmluvných pokutách. Táto skutočnosť spôsobuje neprijateľnosť zmluvných podmienok, pretože nie je možné akceptovať stav, v rámci ktorého jedna zo zmluvných strán zneužila svoje postavenie na to, že diktuje spotrebiteľovi zmluvné podmienky, ktoré spotrebiteľ buď bezvýhradne prijme alebo s ním dodávateľ neuzavrie zmluvu. V dohodnutých zmluvných podmienkach navyše zaväzuje zmluvná pokuta žalovaného počas celej doby viazanosti a to aj v prípade, ak by žalovaný porušil zmluvné podmienky hneď na začiatku zmluvného vzťahu, ako aj posledný deň doby viazanosti, aj vtedy by mal platiť zmluvnú pokutu v plnej výške. Takéto dojednanie poškodzuje spotrebiteľa, je dojednané v jeho neprospech. Taktiež takú istú vysokú zmluvnú pokutu musí zaplatiť podľa týchto podmienok aj v prípade, keby dlhoval veľmi nízku čiastku za služby poskytované dodávateľom služieb. Vzhľadom na uvedené dojednania o zmluvnej pokute podľa názoru súdu nemožno považovať za individuálne dojednané zmluvné ustanovenie, pretože aj keď žalovaný by mal možnosť oboznámiť sa s nimi pred podpisom zmluvy (čo v konaní preukázané nebolo), nemohol ovplyvniť ich obsah. Zo strany žalobcu v konaní nebol preukázaný opak. Z uvedených dôvodov poukazuje na ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, súd návrh žalobcu v časti zaplatenia zmluvnej pokuty s príslušenstvom zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd s poukazom na ust. § 142 ods. 2 O.s.p. vzhľadom na to, že každý z účastníkov mal úspech len čiastočný. Žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil a preto súd o trovách konania žalovaného nerozhodoval. Vzhľadom na to, že žalovaný požiadal o povolenie splácania priznanej sumy žalobcovi v splátkach, súd vzhľadom na výšku priznanej istiny povolil žalovanému splátky po 10,00 eur mesačne s tým, že nezaplatením jednej splátky sa stane splatným celý dlh a to so začiatkom splácania právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku v zamietajúcom výroku podal včas odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom zamietajúcom výroku zmenil a žalobe v tejto časti vyhovel. V odvolaní uviedol, že zmluvná pokuta je upravená pre prípad porušenia povinností a neviaže sa k zániku zmluvy. Rovnako aj v zmluvnom vzťahu bola zmluvná pokuta dohodnutá pre prípad porušenia záväzku platiť za služby Magio Sat. Z ustanovenia zmluvy, v ktorom je upravená zmluvná pokuta je zjavné, že zmluvné strany nechceli dojednať zmluvnú pokutu pre prípad, že žalovaný neužíva služby poskytované. Je totiž vecou žalovaného, či a v akej miere tieto služby bude využívať. V zmysle interpretačného pravidla uvedenom v § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka treba ustanovenia o zmluvnej pokute vykladať širšie a to tak, že porušenie záväzku užívať službu znamená to, že žalovaný nevyužíva služby v súlade so zmluvou, teda najmä to, že zo zmluvy počas 24 mesačnej doby viazanosti neplatí, čo je jeho základnou povinnosťou. To, že žalovaný zo zmluvy neplatil a teda porušil zmluvnú povinnosť, vyplýva z predložených nezaplatených faktúr. Vznikol preto nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Za nesprávnu považuje aj úvahu súdu o tom, že sa jedná o formulárové zmluvy, táto skutočnosť spôsobuje neprijateľnosť zmluvných podmienok. Samotná okolnosť, že sa jedná o formulárové zmluvy je jedným z predpokladov neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom na to, aby sa jednalo o neprijateľnú zmluvnú podmienku musí k tomuto predpokladu pristúpiť aj druhý predpoklad a síce, že zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. K naplneniu tejto druhej podmienky však nedošlo, pretože čo sa týka názoru súdu, že ustanovenie o zmluvnej pokute je neprijateľnou zmluvnou podmienkou z dôvodu, že nezohľadňuje okamih, kedy k prípadnému porušeniu došlo, či mieru porušenia. Súd má pri posudzovaní neprijateľnosti zmluvnej podmienky posúdiť, či táto nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. To môže urobiť iba ak posúdi rozsah všetkých práv a povinností zo zmluvy v čase uzavretia zmluvy. Ak je súd toho názoru, že s ohľadom na následné čiastočné plnenie žalovaného zo zmluvy je priznanie celej zmluvnej pokuty nespravodlivé a

mal možnosť uplatniť svoje moderačné právo. Žalobca mal teda za to, že súd prvého stupňa vychádzal pri rozhodovaní z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom zamietajúcom výroku, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania, postupom podľa § 156 ods. 3 spojení s § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ak dospel k záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky vo vzťahu k dohodnutej zmluvnej pokute, ktorú následne aj správne právne posúdil, ak žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty zamietol. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na svoje skutkové zistenia a právne normy, ktoré použil súd prvého stupňa poukazuje a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

K odvolaniu žalobcu je potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za dôvodné, ak vychádza z názoru, že účastníkmi dohodnutú zmluvnú pokutu nemožno považovať za neprijateľnú podmienku k zmluve.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatne neovplyvňuje, alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, je dodávateľ povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na rozsudok Okresného súdu Bardejov zo dňa 30.11.2011 č.k. 4C/174/2011-21 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.5.2012 sp.zn. 3Co/26/2012, ktorým bola zmluvná pokuta rovnakého významu (199,00 eur) vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Zmluvná podmienka zaväzujúca žalovaného na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 199,00 eur je v rozsahu § 53 Občianskeho zákonníka neplatná, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. Zmluvná podmienka ohľadne zmluvnej pokuty nebola individuálne dojednaná, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti súdu, ktorý rieši stovky sporov, kde vystupuje žalobca alebo jeho právny predchodca a uplatňuje si právo na zaplatenie zmluvnej pokuty. Zmluvy o poskytovaní služby sa líšia svojim obsahom len v údajoch o spotrebiteľovi, programe služieb, aktivovaných službách, výške zľavnených mesačných paušálnych poplatkoch, dobe viazanosti a zmluvnej pokute. Tieto zmluvy sú formulárovými zmluvami, do ktorých sa údaje dopisujú. Žalobca v konaní nepreukázal, že by boli zmluvné podmienky individuálne dojednané.

Žalovaný ako spotrebiteľ sa zmluvou o poskytovaní služby zaviazal zaplatiť zmluvné pokuty za porušenie povinnosti z jeho strany, pričom nebola dohodnutá zmluvná pokuta pre právneho predchodcu žalobcu v prípade, že by on porušil ustanovenia zmluvy. Táto okolnosť spôsobuje nerovnováhu v zmluvných vzťahoch a jej neprijateľnosť, čo spôsobuje jej neplatnosť.

Dohodnutá zmluvná podmienka navyše zaväzuje žalovanú zaplatiť zmluvnú pokutu počas celej doby viazanosti aj v tom prípade, ak by žalovaný porušil zmluvu hoci posledný deň viazanosti. Zmluvná pokuta teda nebola odstupňovaná, ale mala sa uplatniť v plnej výške pri hocijakom porušení povinností a v hociktorom čase z uzavretia zmluvy do uplynutia 24 mesiacov. Takéto dojednanie je v rozpore s ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobca teda nemal právo na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorú si uplatňoval vo výške 199,00 eur, keďže si ju uplatnil na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Rovnako je odvolací súd toho názoru, že žalobca nemá právo na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorú si uplatňoval ako pokuty za Magio box v sume 150,00 eur, za diaľkový ovládač v sume 20,00 eur, za kartu v sume 19,95 eura a za ostatné príslušenstvo v sume 29,95 eura. Rovnako zmluvná pokuta nebola odstupňovaná ani vo vzťahu k opotrebeniu žalovaným poskytnutých zariadení, ak žalobca požaduje zaplatenie zmluvnej pokuty rovnajúcej sa kúpnej cene.

Zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody, je sankciou. Spôsob jej dojednania, jej výška však musí plne rešpektovať zásadu rovnosti právneho vzťahu, ako aj princíp proporcionality. Právny predchodca žalobcu ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorej spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú dodávateľ žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Teda reálne môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov, zostáva už iba jeden poplatok a pre jeho nezaplatenie uplatní žalobca rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa už hneď na úvod dvojročného zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých dodávateľ dohoduje zmluvnú pokutu v štandardnej zmluve poškodzuje spotrebiteľa. V štandardných formulárových zmluvách totiž dodávateľ pre spotrebiteľa neprehľadnej, zložito formulovanej a miniatúrnymi písmenami písanej forme (ako je tomu aj v prejednávanej veci) zapracuje také zmluvné dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých dodávateľ predpokladá, že uniknú pozornosti spotrebiteľa.

Pri zohľadnení všetkých týchto skutočností je potrebné dospieť k záveru, že dohoda účastníkov o zmluvnej pokute v zmluve o poskytovaní služby je neprijateľná zmluvná podmienka a preto je podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že nie sú dané žalobcom uvádzané odvolacie dôvody, preto odvolací súd rozsudok v napadnutom zamietajúcom výroku podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ust. § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., podľa ktorých právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešný účastník, v danom prípade žalovaný, ktorý si náhradu trov konania neuplatnil, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.